



רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין קבוצת אשטרום בע"מ, קבוצת כרמלטון בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ

1. פתח דבר

ביום 21 באפריל 2005 הוגשה בפניי הודעת מיזוג, שעניינה עסקת מיזוג בין קבוצת אשטרום בע"מ (להלן: "אשטרום"), קבוצת כרמלטון בע"מ (להלן: "כרמלטון") שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי"). עסקה זו תכונה להלן "עסקת המיזוג". עסקת המיזוג אושרה על ידי בתנאים, ביום 23 ביוני 2005, לאחר שהתייעצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים. בצד עסקת המיזוג, הובא לבחינתי הסדר כובל בין אשטרום, כרמלטון ושיכון ובינוי, הוא נשוא החלטתי זו.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השווקים המושפעים מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור כמבוקש.

2. רקע עובדתי קצר- עסקת המיזוג והצדדים לה

שלושה היו הצדדים לעסקת המיזוג; אשטרום, כרמלטון ושיכון ובינוי.

אשטרום היא חברה פרטית בבעלות אלייד השקעות בע"מ ויונדקו חברה להנדסה בע"מ. אשטרום עוסקת במרבית תחומי הבניה והנדל"ן בישראל, ומחזיקה חברות בת רבות העוסקות בתחומי הבניה השונים ובהספקת חומרי גלם, מוצרים ושירותים לתהליך הבניה.

שיכון ובינוי היא חברה ציבורית שאף היא עיקר עיסוקיה במרבית תחומי הבניה והנדל"ן בישראל. גם לשיכון ובינוי חברות בת העוסקות בתחומי הבניה השונים, וחברות בת המספקות חומרי גלם ושירותים לתהליך הבניה.

כרמלטון, עובר לעסקת המיזוג, הייתה חברה פרטית בבעלות חברת בניה ספרדית בשם דרגדוס (40%), אשטרום (20%), פי.בי. אחזקות בע"מ (20%) והחברה לנכסים ובינוי בע"מ (20%). כרמלטון היא בעלת הזיכיון שניתן על ידי המדינה לכריית מנהרת הכרמל, בניית ציר התנועה במנהרה, המחלפים המקשרים את המנהרה לצירי התנועה (להלן: "פרוייקט מנהרת הכרמל").

בעסקת המיזוג נמכרו מניותיה של כרמלטון, כך שהבעלות בה כעת מוחזקת באופן הבא- אשטרום מחזיקה ב-55% מכרמלטון, ושיכון ובינוי מחזיקה ב-45% המניות הנותרות.

3. ההסדר הכובל הנלווה לעסקת המיזוג והשפעתו על התחרות

ההסדר נשוא החלטתי זו, הוא הסדר לביצוע קבלנות משנה, לפיו מתחייבת כרמלטון כלפי בעלות המניות בה, אשטרום ושיכון ובינוי, לרכוש מהן שירותי קבלנות לפרוייקט מנהרות הכרמל. כמו כן, ההסדר קובע שיתוף פעולה קבלני בין אשטרום לבין שיכון ובינוי, בביצוע עבודות ההנדסה והקבלנות הנדרשות, באמצעות חברות הבת שלהן.

לגרסת הצדדים, הטעם לקיומה של עסקת המיזוג נעוץ בהסדר הכובל, שכן התועלת הכלכלית שעשויה להימצא בפרוייקט מנהרות הכרמל עיקרה בעבודות ההנדסה, הקבלנות והתשתית. לפיכך, אשטרום ושיכון ובינוי מעונינות בבעלות משותפת על כרמלטון, כדי לבצע את עבודות הקבלנות וההנדסה אשר נדרשות במסגרת הזיכיון על פרוייקט מנהרות הכרמל.

הסדר זה בין אשטרום ושיכון ובינוי, אשר מתחרות זו בזו בתחומי בנייה, ביצוע פעולות הנדסה, אספקת חומרי גלם לבנייה ומתן שירותי קבלנות, מקים חשש כי פעילותן המשותפת של החברות תצמצם את התמריצים שלהן להתחרות זו בזו בתחומי עיסוקיהן החופפים. במהלך בחינתי את המיזוג, נבחן חשש זה. הבדיקה המקיפה שנערכה העלתה כי בשווקים השונים בהן מתחרות החברות זו בזו, ישנם די מתחרים כדי למנוע חשש ממשי לפגיעה משמעותית בתחרות.

הבדיקה העלתה עוד כי, בתחום עבודות ההנדסה, התשתית והקבלנות, מתנהלים מכרזים רבים, במסגרתם מתחרות ביניהן חברות תעשייה, קבלנות והנדסה, ובהן גם אשטרום ושיכון ובינוי. עם זאת, במהלך בחינתי האמורה עלה החשש שמא דבר פעילותן המשותפת של אשטרום ושיכון ובינוי, לא יובא לידיעת מפרסמי המכרזים ולא תהיה שקיפות בדבר בעלותן המשותפת בכרמלטון. לפיכך, מצאתי לנכון לאשר את עסקת המיזוג בתנאי שאשטרום ושיכון ובינוי, בהגישן הצעות למכרזים אשר עולים על סך של 50 מיליון ₪, יחויבו להודיע למזמין המכרז כי הן פועלות במשותף במסגרת פרוייקט מנהרות הכרמל. בדרך זו, יהא בידי מזמין המכרז, כלל המידע הרלוונטי בדבר פעילותן המשותפת של החברות.

תנאי זה, מאיין אף את החשש שטמון בהסדר שלפניי.

4. סוף דבר

לפיכך, לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, באתי לכלל מסקנה כי עליי להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") ולהעניק את הפטור המבוקש. הפטור יעמוד כאמור למשך תקופה של שנתיים.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדרים הכובלים עליהם ניתן הפטור.